

Open House Brno 2024

Největší logopedická škola v Česku nebo romské středisko. I tam otevřel dveře festival Open House Brno v roce 2024. Přes 32 tisíc návštěvníků zavítalo v polovině května do mnoha míst, kam se běžně každý nepodívá. Tématem letošního ročníku byla přístupnost a inkluze, což spojovalo mnoho nabídnutých lokací. Festival zval i na doprovodný hudební program a vůbec poprvé proběhly speciální prohlídky pro nevidomé. Celkově se v rámci festivalu otevřelo 116 míst po celém Brně.

Kousek od hlavního nádraží naproti Galerie Vaňkova se rozkládá Nová Vlněna. Komplex v místech původního podniku Vlněna tvoří moderní kancelářské budovy. Mezi nimi vyčnívá jediná původní administrativní budova – Bochnerův palác. Vnitřkem areálu se táhne park, který tvoří ostrůvky rozmanité zeleně a místa k posezení. Ten mě vede k červeno-žlutému neonovému klubíčku – mé první zastávce. Jde o **coworkingový prostor Clubco**, který vznikl před třemi lety. „Jde o možnost pronajmout si kancelář nebo jiný prostor pro svou práci,“ zahajuje průvodkyně prohlídku, na kterou se vydávám s dalšími dvaceti návštěvníky. Procházíme od hlavního prostoru s pódiem a barem kolem telefonních budek, malých polstrovaných místností k soukromým rozhovorům, až k samotným kancelářím. Prostor je barevný a nelze si nevšimnout, že z velké části disponuje přemístitelným nábytkem.

Při průchodu kolem schodiště se pozornost přesunula k dlouhé neonové trubici, která se vlní okolo sloupu a tvoří ústřední prvek celého prostoru. „Odkazuje

Coworkingový prostor Clubco

na původní Vlněnu, jde o nit a za chvíli uvidíte samotné klubko,“ vysvětluje symboliku průvodkyně. Cestou kolem kuchyňky se dostáváme na terasu, kde září zmiňované neonové klubko. Závěr prohlídky ukončují průvodkyně rychlou soutěží o možnost vyzkoušet si Clubco zadarmo.

Romské středisko DROM

Přesouvám se do nedalekého **romského střediska DROM** v ulici Hvězdová, které také zapadá do letošního tématu festivalu. Funguje i jako nízkoprahový klub, který pomáhá nejen romské mládeži z okolí s jejich problémy, ať už školními, nebo z jiných životních oblastí.

Že se tu něco děje, je poznat už před vchodem do areálu. Proudí sem z okolních ulic hloučky lidí. Když projdu branou, rozkládá se přede mnou park, na druhé straně leží hřiště a v centru stojí budova střediska DROM. Ta vznikla v roce 2015 a jde o modulární stavbu, jejíž základ tvoří pospojované kontejnery. Vedle budovy se rozkládá vybetonovaná plocha, která je dnes středem dění. Hraje tu romská kapela, prodává se občerstvení a pestrobarevné šaty napovídají, že zanedlouho se bude i tancovat. Po chvíli hudba utichá a na plac přichází děvčata v dlouhých žluto-červeno-černých šatech a taky několik chlapců v košilích a lakýrkách. Za doprovodu kapely předvádí v typicky svižném rytmu tradiční romské tance.

Vydávám se na komentovanou prohlídku střediska, kterou vede bývalý ředitel Jaroslav Zima. Procházíme jednotlivé místnosti, pestře vymalované, často nechybí graffiti. Je tu místnost pro osobní rozhovory s lektory, počítačová místnost na doučování a taky volnočasová místnost s gauči, deskovkami i promítacím plátnem. Na konci prohlídky se průvodce Zima rozpovídá nejen o romském středisku. „Byl jsem voják z povolání, a když jsem v armádě skončil, otec mi řekl: jsi Rom, tak bys teď mohl udělat něco pro Romy,“ zmiňuje první impuls, který vedl až ke vzniku DROMu. Vzpomíná na začátky romského střediska a na první velký projekt, který realizovali. „Tehdy jsme pomohli opravit jeden bytový dům v lokalitě a zároveň se nám podařilo oddlužit nájemníky, kterým by jinak hrozilo vystěhování,“ vypráví Zima o projektu, kdy na přelomu milénia s pomocí města obyvatelé dům uklidili a opravili a touto prací se i zbavili dluhů.

Dalším místem, kam jsem se vypravil, je **ZŠ a MŠ Logopedická v Jundrově**, která má k tématu přístupnosti a inkluze velmi blízko. A zajímavá je z více důvodů. Jde o největší zařízení svého druhu v Česku a jeho součástí je historická Rohrerova vila. Cesta ke škole vede upravenou zahradou do kopce. Na minutu přesně uvítá všechny příchozí energický průvodce a začíná výklad tím, že jde vlastně o d'Elvertovu vilu. „Nechal si ji jako letohrádek postavit trojnásobný brněnský starosta d'Elvert, který se zasloužil třeba o vznik Lužánek nebo o zpřístupnění parku pod Špilberkem,“ vysvětluje. Vilu později koupila rodina tiskařů Rohrerových a nechala ji v roce 1910 pod vedením architekta Bauera přistavět. „To můžete vidět na tom horním patře, které už je menší než ty starší,“ poukazuje na zásadní rozdíl novější dostavby průvodce. Po chvíli vstupujeme dovnitř a procházíme chodbami vily, většina původních místností je rozdělena příčkami na menší. Jediná místnost, které se ve spodním

patře rozdělení nedotklo, je bývalá tančírna ve tvaru půlkruhu, kterou dnes škola pronajímá na školení a podobné akce. V patře nás uchvátil původní vestavěný nábytek. Jedny dveře nevedou do skříňky, ale do ředitelny.

Přesouváme se krátkou chodbou z historické vily do moderní části školy. „Sem do školy chodí děti s vážnějšími vadami řeči, jako je rozštěp patra, a s vadami mentálního rázu,“ upřesňuje průvodce, „za zmínku stojí také poměr žáků, kterých tu je sto osmdesát,

a pedagogů, kterých zde pracuje sto pět.“

Kráčíme po hlavní chodbě, ze které je vidět školní krytý bazén, ke schodišti a stoupáme až do nejvyššího patra, které je v provozu teprve rok. Skrz velká střešní okna sem proudí dostatek světla a dnes i tepla. Sestupně procházíme všechna patra školy včetně ubytování pro žáky. Každá chodba je vyzdobená výtvary žáků a je znát, že jde o novou moderní budovu. Snad na každé chodbě stojí stolní fotbálek a mají tu i menší posilovnu.

ZŠ a MŠ Logopedická v Jundrově

ADÉLA KAPICOVÁ

Foto: Adéla Kapicová

Open House Praha 2024 a lidé, kteří milují „své“ budovy

Letošní festival Open House Praha ve svém jubilejním desátém ročníku otevřel 115 budov, kterými prošlo 103 tisíc návštěv. Přiměl k zamyšlení i nad tím, jak nahlížíme na budovy, ve kterých trávíme svůj pracovní čas, a jak je máme rádi. Mnozí z nás už je ani nevnímají, ačkoliv v nich tráví velkou část života. A pak jsou tu lidé, kteří je s pýchou ukazují, dokonce i po práci nebo o víkendu. Potkáte je třeba právě během festivalu.

Z pozice dobrovolníka-průvodce jsem se letos seznámila s **kanceláři agentury Czech Promotion** ve druhém a pátém patře Paláce Karlín, původního sídla ČKD. Na úvodní prohlídku jsem vstupovala jako nepopsaný list, ze dveří jsem nakonec vyšla s údivem v očích – takhle opravdu mohou kanceláře fungovat? Nejen vzdušné, moderní a variabilní, ale také s duší, a hlavně milované těmi, kdo zde pracují, i svými

tvůrci. Během celého festivalu s námi byli zaměstnanci společnosti i architekti a ukazovali návštěvníkům krásu svých prostor i poslání agentury. Strávili „v práci“ víkend – to proto, že jsou na své pracoviště hrdí. A mají na co. Druhé patro kanceláří v podobě navržené studiem KURZ architekti vyhrálo ocenění Kancelář roku 2017; nově doplněné páté patro od stejných tvůrců získalo Cenu poroty v soutěži Kancelář roku 2023. Prostory na první pohled uchvátí osobitostí a příběhem. Použitím chytrých řešení a materiálů a dekorací často z druhé ruky v kombinaci s odhalenými původními konstrukcemi se podařilo za rozumné náklady a společnou rukou vytvořit krásné interiéry, ze kterých dýchá minulost budovy i společnosti, příslib budoucnosti a zároveň pohoda. Druhému patru dominují příčky zasedacích místností ze svařených profilů doplněných skly, přemístitelné příčky z rolí od koberců a papírů a majestátní, ručně vyrobený stůl z odpadního dřeva. Páté patro překvapí okny z fasády, která se po rozumné dohodě a výměně za otevíravá okna uschovala v podobě příček i dekorací v interiéru; zaujmou také umělecká díla, vzdušné pojetí nosných konstrukcí s protipožární úpravou a inovativní odvětrávané skříňky na cyklistické dresy. Pozornost si též

zaslouží chytré akustické prvky v podobě polštářků z IKEA, které vyvolaly úsměv na tváři nejednoho návštěvníka.

Cesta dobrovolníka mě dále zavedla do **FUCHS2**, původní Fuchsovy kavárny a místa, kde mnoho Pražanů zažilo ve svém mládí památnou párty, například v tehdejší klubovně Face2Face. Z tamních průvodců a manažerů číselna hrdost na všemožné vrstvy architektonických úprav, které se za ty roky slily do bizarního místa s duší, kde můžete vzpomínat na mládí, například i u samolepky dávné seznamky libimseti. A zároveň byl cítit smutek z toho, že další osud tohoto objektu není vůbec jistý.

Kanceláře agentury Czech Promotion

FUCHS2

Národní archiv

Prostřednictvím prohlídky pro dobrovolníky jsem navštívila i budovu **Ministerstva průmyslu a obchodu**. Slyšela jsem zde od zaměstnance příběhy o jejím „životě“ vyprávěné s neuvěřitelnou láskou a zájmem. O tom, jak zaměstnanci každoročně zdobí přibližně osmimetrový vánoční strom, jak se budova přizpůsobuje jednotlivým ministrům a jak se podlahy mohou vyměnit například kvůli jediné sekretářce. O sochách na budově, které mají všechny ženská pozadí, ačkoliv některé ztvárňují muže, a také o stěžni z jachty dříve upevněném na kupoli proto, aby tam mohla být bezpečně umístěna vlajka. O tom, jak jedna zapomenutá bunda při opravě kupole způsobila požár. A úplně na závěr jsem dostala informaci o tom, že vstupní vestibul a podatelna budovy byly nedávno zrekonstruovány, avšak nezkušeným okem nelze poznat, že se nejedná o původní konstrukce navržené Josefem Fantou.

Jako návštěvník jsem se šla podívat na moderní **budovy Brumlovky – budovu B, Filadelfii a Delta**. Budova B je klasická administrativní budova, Filadelfia

Budova Brumlovky – budova B, Filadelfia a Delta

ohromí svým lobby a krásným výhledem, kterému však v cestě trochu stojí reklama. Nejzajímavější z nich se ukázala nejnovější budova lokality, Delta z dílny studia Aulík Fišer. Delta se pyšní nejkrásnější střešní zahradou, jakou jsem dosud navštívila. Je to spíše park, ve kterém se můžete ztratit natolik, že nevidíte město. Pak můžete i zavřít oči, nadechnout se a místo města cítit skutečnou vůni lesa. Věřím, že tuhle budovu bych milovala i já – proto, že mě nechá vrátit se pocitem na chvíli domů, na vesnici a setrást ze sebe Prahu. A též pro její vtip – pokud tam někdy půjdete, nahlédněte i na terasu pro kuřáky. Silně připomíná scénu ze seriálu IT Crowd.

Národní archiv

Navštívila jsem také budovu **Národního archivu**. Budova na Chodové od architektky Ivy Knappové fasádou z keramických obkladů vyvolává dojem, že přicházíte do bazénu, ve skutečnosti se však jedná o domov mnoha kilometrů dokumentů, který má provětrávanou fasádu bez oken z důvodu potřeby zachování stále nízké vnitřní teploty. Ačkoliv je budova poměrně nová, její kapacita je již vyčerpána a uvažuje se o dostavbě dalšího bloku. Příběh archivu tu vyprávěli dva dny v kuse jeho zaměstnanci a i na konci nedělní šichty byly jejich historky plně nadšené a pýchy, že mohou pracovat zrovna v téhle moderní budově, která značně převyšuje kvalitou mnoho dalších českých archivů – a to i jednoduchým faktem, že má výtah. A také dezinfekční linku.

Posledním navštíveným cílem byl fantastický Kotěřův **Keramický salónek** z počátku 20. století – prostor v duchu rostlinné a geometrické secese zdobený obklady Rako, jehož dominantou je fontána s plastikou Ženy nad pramenem. Je ukrytý v místě, kde byste jej nehledali – ve **Všeobecné fakultní nemocnici** v Praze. Salónek byl v roce 2013 obnoven pod vedením sochaře Vojtěcha Paříka a architekta Marka Housky. Nemocnice tento skvost nyní povolna a hrdě otevírá světu.

Lidé milující budovy, ve kterých pracují nebo žijí, a to natolik, že je chtějí ukázat veřejnosti – není tohle splněným snem každého architekta?

Keramický salónek